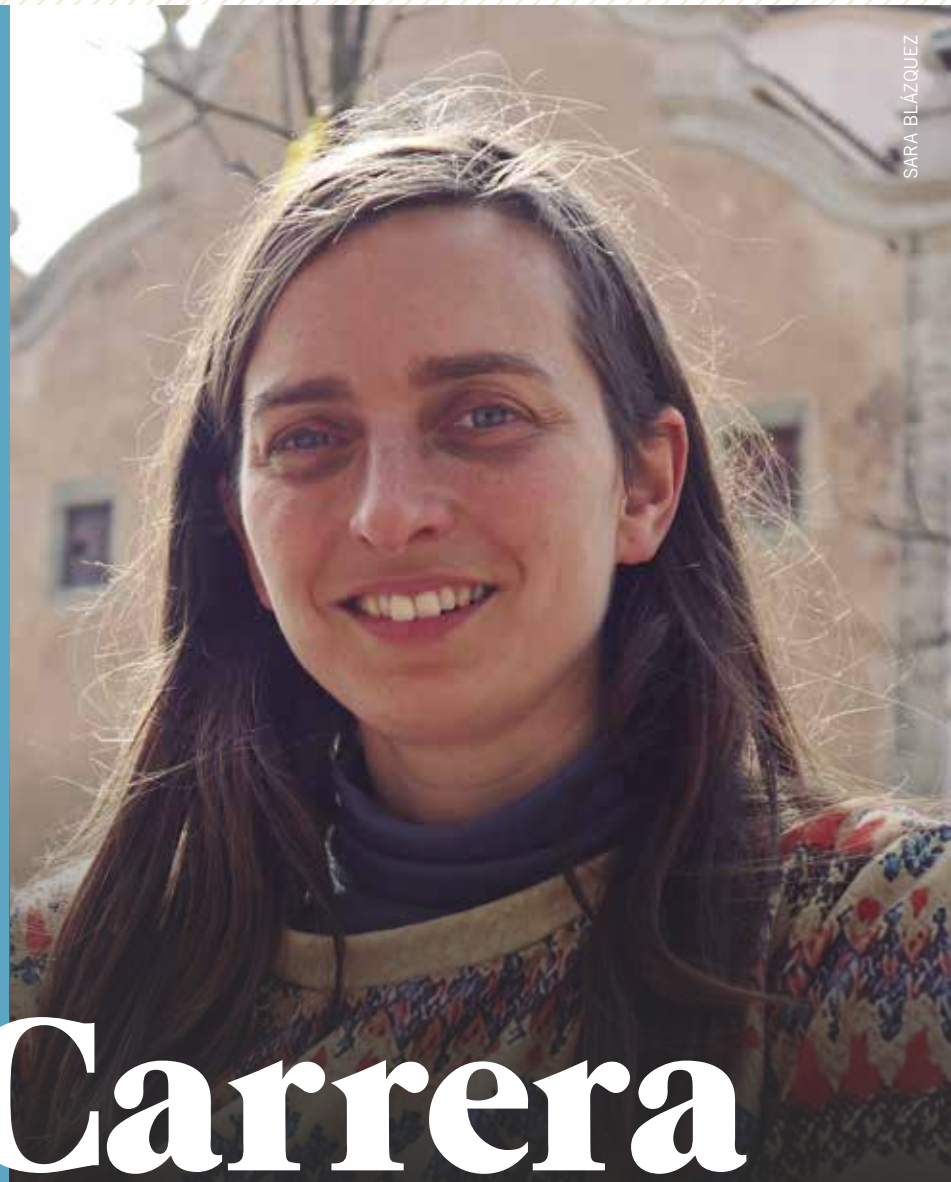

Mar Carrera (Barcelona, 1983), és una de les tres *abelles*, juntament amb Jordi Panyella i Aida Iglesias, de Pol·len Edicions, l'editorial cooperativa que aquest 2021 fa deu anys. Periodista de formació, ha participat i treballat en diferents espais activistes, com SOS Racisme, i actualment s'està formant en l'àmbit de l'agroecologia. Des de l'any passat viu a Manlleu, en el que ella ja anomena "Osona mon amour".

Mar Carrera

Un personatge històric que voldries conèixer... Dolores Ibárruri Gómez, la Pasionaria.

Una lectura imprescindible... *Economia solidària i feminista*, de Pol·len

Un perfil de Twitter que no pots deixar de seguir... @yayo_herrero

No podries viure sense... Amor

Encara tens pendent... Respondre aquesta pregunta

El cooperativisme és... Xarxa

«Tots fem cultura, no hi ha un sector de la cultura»

Josep Comajoan
@diesdagost

“

«És important tenir una mirada d'activisme econòmic.»

Periodista, editora, llibretera, activista... una cosa per davant de l'altra?

Al mateix pla editora i periodista.

En qualsevol cas, sí que podríem dir que totes les teves facetes tenen en comú una visió crítica des de cada àmbit? I... és realment possible fer-ho així, en un món on el negoci també passa per davant de qualsevol altra cosa?

És possible aportar una mirada crítica en cadascuna d'aquestes facetes. I pensar la feina amb una mirada activista. Crec en l'economia social i solidària, però sent conscients que no està impregnant tot el conjunt de l'economia. Per tant, és important tenir una mirada d'activisme econòmic, per una transformació cap a la finalització del capitalisme. Alhora que ajudem a créixer l'economia social i solidària en totes les seves multiformes.

És el que t'anava a demanar: en aquest context de transformació social, quin paper donem al cooperativisme?

El cooperativisme, i en una forma àmplia, l'economia social i solidària, ha de tenir un paper clau com a agent transformador, que no només aconsegueixi afectar les maneres com pensem la producció de béns i serveis, sinó també la part reproductiva. Que la part de la sociabilitat de la vida estigui molt present en aquesta transformació. La part productiva i la reproductiva són dos eixos indissociables.

Més enllà de l'àmbit cultural, has estat vinculada a diverses lluites, des de l'antiracisme al feminisme, passant per altres. Quin paper pot i hauria de jugar la cultura, i el llibre en concret, en les diferents lluites per un món més just?

Com diu Sarrionandia, el llibre és memòria enquadernada. I en tant que memòria, una de les lents de les ulleres amb les quals mirem al món. La cultura és cen-

tral, perquè tots fem cultura, no hi ha un sector de la cultura. Totes les persones estem constantment creant cultura de tota mena. Hem de lluitar contra la cultura elitista, que només és d'uns quants. I pensar-la com un fet transversal, que incorpora la mirada crítica i el pensament crític en tots els aspectes. En el nostre cas ens ha tocat fer llibres, però els llibres són un pretext, es tracta de posar en comú persones interessants, idees transformadores i creatives que ens ajuden a pensar no només en la ruptura, sinó també a cuidar-nos.

Des de Pol-len, però també la llibreria Contrabandos o la Fira Litoral, als quals també has estat vinculada, parlem de "foment del pensament crític". En una societat com l'actual, on el pensament únic sembla molt assentat, deu ser poc menys que una utopia fer arribar aquest pensament crític a com més gent millor, no només als que ja estem prèviament conscienciats?

Potser és una utopia, però vivim d'utopies, que són com un far, que ens ajuden a avançar. Pot ser una utopia pensar d'ar-

ribar a la totalitat de la població, però no ho és pensar a fer créixer aquests cercles, d'aquesta mena de ceba, amb eixos com ara la justícia climàtica, els feminismes, etc., que cada vegada es fan més amplis. Per tant, sí i no.

Quins criteris seguïu a Pol-len a l'hora d'editar aquest o aquell altre llibre? La rendibilitat no deu ser el primer criteri, però també deu existir.

En els deu anys de Pol-len, hem tingut diverses etapes, una primera que vam ser un segell nascut de la impremta verda El Tinter; després, una altra en què vam crear la llibreria Contrabandos i vam constituir la cooperativa. En la nostra trajectòria, un eix ha estat sempre el pensament crític, i el segon, des dels inicis, l'ecoedició, pensar les publicacions amb criteris de respecte al medi ambient. Des dels inicis ens han dit que això encareix el llibre, però sempre hem dit que, rotundament, no. Si esculls un paper certificat, reciclat, etc. potser pot semblar més car, però si repenses els formats, ajustes les tirades, i penses un seguit d'elements, estàs optimitzant recursos i, per tant, reduint el cost. El binomi contingut –pensament crític– i continent –el llibre, que també és rellevant com el fem– és important, com ho és també que cada vegada més gent se sumi a llegir un llibre, no només pel que diu, sinó per com ha estat produït.

Acabeu d'editar el llibre *Economia solidària i feminista: pràctiques inspiradores que fan saltar les costures*. Economia solidària i economia feminista fins a quin punt seria redundant?

No ho és, malauradament. I per això neix aquest llibre, d'una preocupació compartida amb altres col·lectius que l'economia solidària encara no té prou una visió de

“

«L'economia solidària ha de ser feminista o no ha de ser.»

SARA BLÁZQUEZ

Mar Carrera durant l'entrevista a Vic.

la sostenibilitat de la vida, que encara imperen algunes lògiques productivistes, que encara hi ha traves com que una persona d'origen estranger que vulgui muntar una cooperativa no ho pugui fer amb la mateixa agilitat que una altra persona, etc. La teoria feminista, o els aprenentatges del moviment feminista, encara impregnen poc el dia a dia. També estic pensant en les jerarquies, en els espais de poder, o en els espais de segon grau, en els grups de pressió dins l'economia social i solidària. L'economia solidària ha de ser feminista o no ha de ser. Aquesta seria la idea marc del llibre.

El llibre exposa diverses pràctiques interessants i inspiradores, però et quedes amb alguna o algunes en concret, pel que poden representar de canvi en la concepció de l'economia i la societat?

N'escolliré tres. La primera, la de les treballadores de les cures, molt invisibilitzades, i en canvi prioritàries i imprescindibles. I que totes les persones tenim en algun moment persones a càrrec, i hem de regularitzar i integrar en les empreses d'economia solidària aquestes situacions, coresponsabilitzant-nos des de la mateixa cooperativa. La segona visió, la de les transicions organitzatives feministes. És més fàcil quan una organització ja neix amb una mirada feminista, però això no vol dir que hàgim de tirar la tovallola amb la resta, que poden iniciar un procés de transició, i hi ha una manera de fer-ho. I per últim, la mirada de la sobirania ali-

mentària, per retornar l'autoestima a la pagesia, però alhora que aquesta pagesia també transiti cap a uns altres models, que tinguin més en compte no només la protecció del medi ambient, sinó també la mirada feminista, de cures, etc.

Les organitzacions de l'economia social i solidària s'han organitzat per reclamar l'anomenat Pacte per una Economia per la Vida, per reivindicar polítiques transformadores per la democràcia econòmica, la salut col·lectiva i la transició ecosocial. Sona bé...

Sona bé, i està molt bé que s'hagi baixat un document, detallat, que intenta ser holístic, perquè engloba tots els aspectes de

la vida. Tots els esforços de concretar en propostes la transició ecosocial i la transformació de les maneres que enfoquem la vida i l'economia, són molt importants.

Tornem al món del llibre. Un món que ja hem dit que pot ser transformador, però on les regles del capitalisme deuen estar més que consolidades... Hi ha algun tipus de fuga que ens pugui fer pensar que hi haurà canvis a curt o mitjà termini?

La fuga, o les esquerdes, hi són. Nosaltres som molt fanàtics del paper i ens mirem els *e-books* amb cert recel, però és clar que cada vegada treballem en un món més digital. I això té la seva part dolenta, però també la bona, com ara que hem pogut fer més aliances transoceàniques amb Llatinoamèrica, amb qui fem més trocs editorials. Posar en comú cada vegada més espais de relació, de resistència i de transformació és una esquerda ben evident.

I el llibre en català? Ser una llengua relativament minoritària, i sense un estat al darrere... no és fàcil, no?

No és fàcil si tens la mirada estatal. Però el nostre espai de referència són els Països Catalans, i aquí sí que és un espai on ens sentim més fortes. És si tens una mirada més de versió en català i versió en castellà que hi ha una edició que es menja l'altra. I també intentem autofinçar-nos. Cada vegada més creiem en els micromecenatges, o les precompres, una manera d'autofinçar-se, però a l'hora de sondejar si un llibre pot generar lectures, i ajustar les tirades i el pla econòmic del llibre, aquesta eina se'ns està fent molt imprescindible i ajuda a consolidar la bibliodiversitat, ja que sense una àncora com aquesta alguns llibres potser no sortirien mai.

“

«El binomi contingut —pensament crític— i continent —el llibre— és important.»